

7.3. EESTI TRANSPORT

Tallinn on Eesti tähtsaim transpordisõlm

MÕTLE JA ARUTLE!

Vaata pilti.

Mis transpordiliike on Tallinnas kasulik arendada?

Põhjenda. Arutage koos õpetajaga.

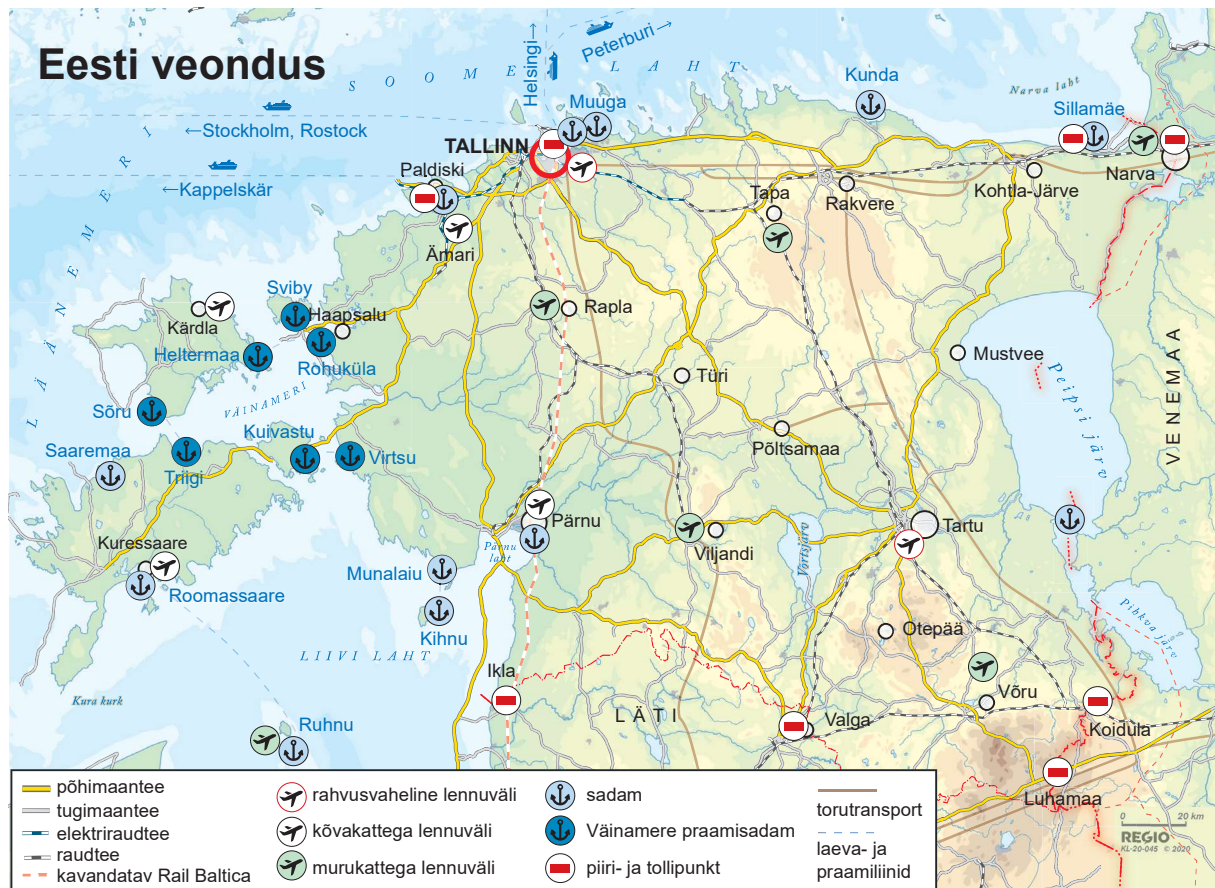
Eestis on kasutusel kõik transpordiliigid. Umbes 90% kõikidest vedudest moodustavad rahvusvahelised veod.

Suurem osa riigisiseseid kaubavedusid ja reisiliiklust toimub maanteedel.

Eesti tähtsaim transpordisõlm on Tallinn. Tallinnas asuvad maantee- ja raudteetranspordi reisi- ja kaubajaamad (terminalid), rahvusvaheline meresadam ja Lennart Meri nimeline Tallinna lennujaam.

Tallinna Vanasadamas randuvad reisilaevad.

ÜLESANNE 1

Vasta küsimustele. Arutle koos õpetajaga.

1. Miks toimub enamik riigisisestest vedudest maanteetranspordi abil?
2. Mis on transpordisõlm?
(Õppisid seda 7. klassi loodusõpetuses.)
3. Miks on Tallinn tähtsaim transpordisõlm Eestis?
Jooni tekstis seda selgitavad kohad.
4. Nimeta veel Eesti suuremaid transpordisõlmi:

Maanteetransport

Eesti-sisised reisijate- ja kaubaveod toimuvad põhiliselt maantee-transporti abil.

Maantee- ehk autotransport on tähtis linnaliikluses.

Mõnede linnade tänavatel toimib lisaks autotranspordile veel ka rattaringlus, kus saab sõita elektrijalgratta või -tõukerattaga (Tartu, Tallinn, Pärnu).

Eestis on palju autoteid – maanteedevõrk on suhteliselt tihe. Kiiresti kasvab autode arv.

Liiklus tipptunnil Tallinnas

Rattaringlus Tartus

Eesti olulisemad maanteed on:

- Tallinn–Tartu–Võru–Luhamaa maantee, mis on Eesti pikim autotee
- Tallinn–Pärnu–Ikla maantee, mis on osa Soomest Prahasse kulgevast Via Baltica maanteest
- Tallinn–Narva maantee
- Jõhvi–Tartu–Valga maantee

Reisijaid veetakse peamiselt bussidega.

Elektritõukerattad

ÜLESANNE 2

Vaata Eesti veonduse kaarti.

Leia neli peamist maanteed. Näita need kaardilt.

Kanna peamised maanteed kontuurkaardile tööraamatu lõpus.

Raudteetransport

Riigisisestel raudteeliinidel veab reisijaid Elron. Ettevõtte kasutab kiireid ja mugavaid elektri- ja diislronge.

Tähtsamad raudteeliinid on:

- Tallinn–Tapa–Tartu
- Tallinn–Tapa–Narva
- Tartu–Valga
- Tallinn–Paldiski

Elroni reisirong

Rahvusvaheline reisijatevedu toimub liinidel Tallinn–Peterburi ja Tallinn–Moskva.

Alustatud on uue rahvusvahelise raudteeliini Rail Baltic ehitamist.

See on kiire raudteeühendus Tallinnast Leedu–Poola piirile.

Kaubarong sõidab Muuga sadamasse.

Raudteetranspordis on suurem osatähtsus kaubaveol.

Eesti majandusgeograafiline asend soodustab transiitvedusid. Läbi Eesti kulgevad transiitveod Lääne-Euroopa ja Venemaa vahel. Ülekaalus on naftatransiit.

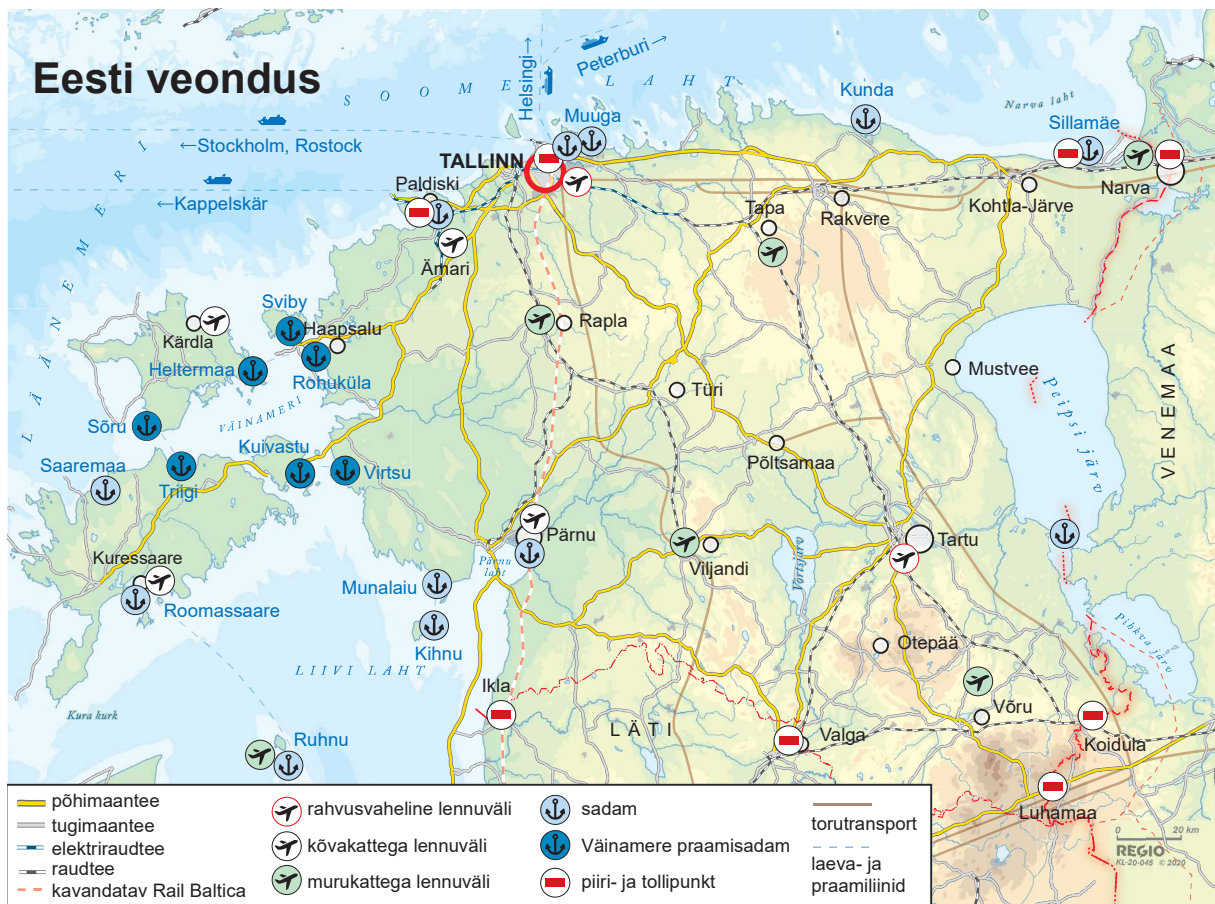
Tuleta meelde, mis on transiitvedu.

Õppisid seda peatükis 7.2.

ÜLESANNE 3

 Vaata Eesti veonduse kaarti.
Leia neli peamist raudteed. Näita need kaardilt.

Kanna peamised raudteed kontuurkaardile tööraamatu lõpus.

Meretransport

Transiitvedudega on tihedasti seotud raudtee- ja meretransport. Narva–Tallinna raudteeliin on seotud Paldiski, Muuga ja Sillamäe sadamatega.

 Vaata Eesti kaarti ja pilti Muuga sadamasse sõitvast kaubarongist. Selgita, kuidas ja miks on omavahel seotud Narva–Tallinna raudteeliin ning Paldiski, Muuga ja Sillamäe sadam.

Meretransporti kasutataksegi eelkõige rahvusvahelisteks vedudeks. Samuti on oluline inimeste- ja kaubavedu Mandri-Eesti ja saarte vahel.

Eesti suurim ja üks Euroopa moodsamaid kaubasadamaid on Muuga sadam Tallinna külje all. Muuga sadama kaudu veetakse umbes 80% kogu Eesti meretranspordi kaubamahust. Suuremad sadamad on veel Sillamäel, Paldiskis, Paljassaarel, Kundas ja Pärnus. Saartega peetakse ühendust Heltermaa–Rohuküla ja Virtsu–Kuivastu sadamate kaudu.

Muuga sadam

Parvlaev Kihnu Virve

Kas tead, kust on pärit parvlaeva Kihnu Virve nimi?

Rahvusvahelised laevaliinid kulgevad Tallinna ja Paldiski sadamatest Soome, Rootsi, Venemaale Peterburi, suvekuudel ka Saksamaale Rostocki sadamasse.

Eesti meretranspordil ja sadamatel on mitmeid eeliseid, võrreldes teiste Euroopa riikidega:

- sadamad on aasta ringi laevatatavad
- sadamad on Läänemere sügavaimad ja saavad vastu võtta ka suuri ookeanilaevu
- sadamates kasutatakse kõige moodsamat tehnoloogiat Euroopas
- kaupade ümberlaadimine toimub kiiremini kui teistes Euroopa sadamates
- tollivabad tsoonid on otse sadamates

Uuri internetist, mida tähendab tollivaba tsoon.

ÜLESANNE 4

Vaatle Eesti looduskaarti.

Mis saartega toimub ühendus alljärgnevate laevaliinide kaudu?

1. Rohuküla–Heltermaa
2. Virtsu–Kuivastu
3. Rohuküla–Sviby
4. Sõru–Triigi
5. Ringsu–Roomassaare
6. Laaksaare–Piirissaare

Näita need sadamad ja saared kaardilt.
Kanna nimetatud sadamad ja saared
kontuurkaardile tööraamatu lõpus.

ÜLESANNE 5

Miks toimuvad kaubaveod peamiselt laevade ja rongidega?

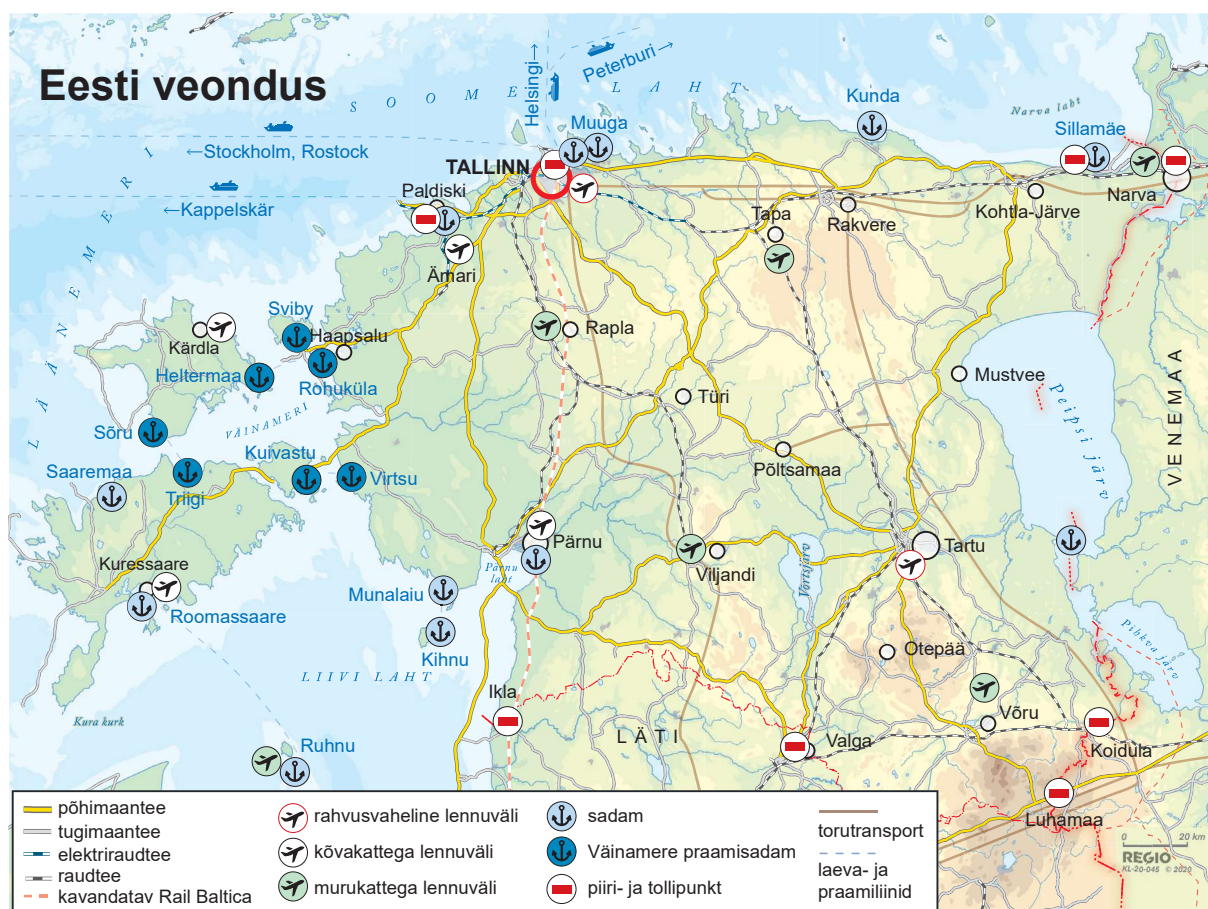
Arutlege kaaslastega.

ÜLESANNE 6

Vaata Eesti veonduse kaarti.

Mis transpordiliike kasutatakse järgmisel lehel olevas tabelis märgitud linnades?

Täida tabel.

	Tartu	Narva	Pärnu	Põltsa- maa	Ote- pää	Kures- saare
Maantee- transport						
Raudtee- transport						
Toru- transport						
Mere- transport						
Jõe- transport						
Õhu- transport						

ÜLESANNE 7

Vasta küsimustele ülesande 6 põhjal.

1. Mis transpordiliik on kasutusel kõigis nimetatud linnades?

2. Mis on ühist Tartu ja Pärnu transpordis?

3. Mis on Tartu ja Pärnu transpordis erinevat?

Arutage koos õpetajaga.

ÜLESANNE 8

Täida koos paarilisega tabel ühistranspordiga liikumise võimaluste kohta

1) oma kodukohast Tallinnasse;

2) Tartust Tallinnasse.

Abiks kasuta transpordifirmade kodulehti internetis.

	----- (minu koduasula)	Tartu
Bussiga:		
saabumisaeg Tallinna		10.00
sõiduks kuluv aeg		
pileti hind		
Rongiga:		
väljumisaeg		
saabumisaeg Tallinna		9.33
sõiduks kuluv aeg		
pileti hind		
Lennukiga:		
väljumisaeg		
saabumisaeg Tallinna		
sõiduks kuluv aeg		
pileti hind		

Kokkuvõte

1) Kõige rohkem aega kulub (millega?)

..... sõites.

2) Kõige kiiremini saab

3) Kõige odavam on

4) Kõige kallim on

Mina valin sõiduks

Põhjenda oma valikut. Arutage koos õpetajaga.

ÜLESANNE 9. PRAKTILINE TÖÖ

Uuri lähemalt oma koduasula transporti.

Kasuta alljärgnevat kava.

Esitle oma töö tulemusi kaasõpilastele.

1. Ma viin uuringu läbi

asulas tänaval.

2. Minu koduasulas on (mis transpordiliikide?)

.....
-peatused ja -jaamad.

3. Seisa oma kodutänavas. Loenda viie minuti jooksul, mitu masinat ja mitu jalakäijat sinust möödus.

Möödus masinat, neist

..... sõiduautot, veoautot, bussi.

Möödus jalakäijat.

4. Minu koduasula peamised transpordiliigid, millega veetakse kaupu ja millega saavad inimesed liigelda, on

.....

5. Liiklus minu koduasulas on **hõre** | **tihe**.

ÜLESANNE 10

**Võrdle kaaslastega oma uurimuse tulemusi.
Tee kokkuvõtted kogu klassi uurimistööst
oma koduasulate ja -tänavate transpordi kohta.**

1. Kõige rohkem sõiduautosid liikus viie minuti jooksul

..... asulas

..... tänaval.

2. Kõige rohkem veoautosid liikus viie minuti jooksul

..... asulas

..... tänaval.

3. Kõige rohkem busse liikus viie minuti jooksul

..... asulas

..... tänaval.

4. Kõige suurem transpordisõlm on

.....

Seal on (loetle transpordiliigid)

.....